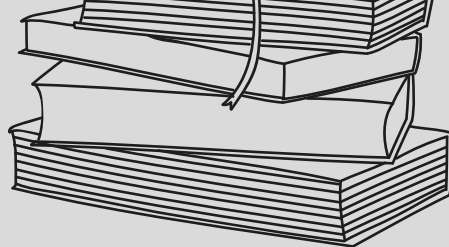

BADATEL V ARCHIVU

informační text

Označení **archiv** pochází ze starověkého řeckého slova *archeion*, které označovalo vládní budovu, v níž byly uchovávány veřejné dokumenty. Stejně tak byl nazýván úřad, který o dokumenty pečoval. Od té doby se význam slova *archiv* neustále vyvíjí. Pro nás je důležité, že je to místo, kde se nacházejí **archiválie**.

Archiválie jsou dle Zákona o archivnictví dokumenty, které byly vybrány ve veřejném zájmu k trvalému uchování a byly vzaty do evidence archiválií. Archiválie jsou běžně **nepublikované, téměř jedinečné a jinak nepřístupné**.

Věda a obor lidské činnosti zabývající se archivy se nazývá **archivnictví**. Osoby, které spravují archiv či v archivu pracují, se nazývají **archiváři**.

Síť archivů

Ve většině zemí tvoří archivy centralizovaný archivní systém a archivy jsou regulovány státem. Obvykle spadají pod ministerstvo vnitra (např. v ČR) nebo ministerstvo kultury (např. v Německu). V ČR máme archivy soukromé a veřejné.

Veřejné archivy

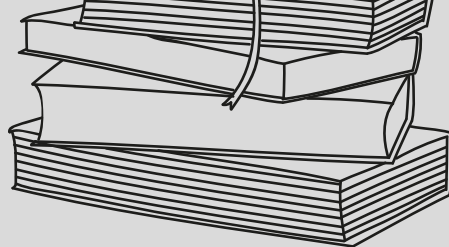
Veřejné archivy jsou zakládány státem. Patří mezi ně:

- Národní archiv (NA), který uchovává fondy centrálních institucí České republiky
- Archiv bezpečnostních složek (ABS)
- státní oblastní archivy (SOA), které uchovávají archiválie regionálních původců (archivy v Praze, v Třeboni, v Plzni, v Litoměřicích, v Zámrsku, v Brně a v Opavě)
- státní okresní archivy (SokA), které jsou vnitřními organizačními jednotkami státních oblastních archivů pro obvody správních okresů
- specializované archivy (např. Archiv Památníku písemnictví, archivy stavebních úřadů – při každé městské části)
- bezpečnostní archivy
- archivy územních samosprávných celků

Specializované archivy

Jsou to např. Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Archiv Pražského hradu, Archiv Poslanecké sněmovny, Archiv Senátu Parlamentu České republiky, Archiv ministerstva zahraničních věcí, Vojenský historický archiv, Archiv Českého rozhlasu, archivy univerzit, Archiv Národního muzea, Literární archiv Památníku národního písemnictví, Archiv Národní galerie či Archiv Národní knihovny.

Co konkrétně je uloženo v archivech

Materiály úřední povahy, které jsou děleny podle původců – ministerstva, úřady, podniky, spolky, města, obce, školy, nadace, ale též fondy osobní povahy – (pozůstalosti) a také časopisy, noviny, zákony, listiny, pečeti atd. Záleží na typu archivu a původci.

Archivní dokumenty mohou být **předloženy osobě starší 15 let**, která se prokáže dokladem totožnosti a vyplní **badatelský list**.

Pokud chcete navštívit archiv, zjistěte si nejprve, co hledáte a v jakém archivu to můžete najít. Poté v inventáři (pokud je on-line) vyhledejte, zda tyto archiválie archiv má. Jestliže není inventář dostupný on-line, zavolejte nebo napište do archivu e-mail a objednejte si materiály, o které máte zájem. Nebojte se, v archivu vám bude nápomocna služba v badatelně.

